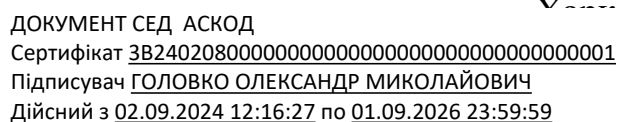

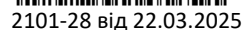
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.Н. КАРАЗІНА

Заступник голови приймальної комісії,
проректор з науково-педагогічної роботи
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
Олександр ГОЛОВКО

ПРОГРАМА
фахового іспиту
з економічної кібернетики
за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини
(за спеціалізаціями)»
освітня програма «Економічна кібернетика»
(для здобуття ступеня магістра)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступне випробування на ОП магістра за освітньою програмою “Економічна кібернетика” передбачає наявність у абітурієнта диплома бакалавра або магістра з будь-якої спеціальності. Кожен абітурієнт повинен вчасно здати заяву та всі необхідні документи до приймальної комісії.

Метою випробування є оцінка отриманої абітурієнтом кваліфікації, тобто рівня оволодіння ним загальнотеоретичними і спеціальними знаннями в сфері економіки, математичного моделювання та інформаційних технологій, навичками їх практичного використання при вирішенні конкретних задач, пов'язаних з аналізом економічних та бізнес-процесів, а також загальнокультурного кругозору, необхідного сучасному фахівцеві.

Вступне випробування проводиться у встановлені терміни згідно наказу по університету. Перед випробуванням лектори профільної кафедри забезпечують проведення консультацій з ключових питань випробування.

Вступне випробування приймає екзаменаційна комісія (ЕК), склад якої затверджується окремим наказом. До складу ЕК входять ведучі викладачі курсів, які внесені до програми випробування.

Абітурієнти, що успішно склали вступне випробування, рекомендуються до зарахування для навчання за магістерською освітньою програмою «Економічна кібернетика».

2. ЗМІСТ ВИПРОБУВАННЯ

До програми вступного іспиту включені ключові питання з професійно-орієнтованих дисциплін нормативної частини програми підготовки бакалаврів з економіки:

- 1) Мікроекономіка;
- 2) Макроекономіка;
- 3) Моделювання економіки;
- 4) Економетрика.

2.1. Мікроекономіка

Економічні суб'єкти. Ринок. Попит і пропозиція. Рівноважна ціна і ринкова рівновага. Цінова еластичність попиту і пропозиції. Поведінка споживачів. Пропозиція і поведінка виробників.

Прямі та непрямі витрати. Економічний прибуток. Чистий прибуток. Постійні та змінні витрати. Граничний продукт. Закон спадної віддачі.

Види ринків. Ринкові бар'єри. Досконала конкуренція. Монополія. Олігополія. Монополістична конкуренція. Цінова дискримінація. Нецінова конкуренція. Ринок чинників виробництва. Ринок праці. Ринок капіталів. Ринок природних ресурсів. Економічна рента. Державний сектор. Суспільні товари.

Список рекомендованої літератури

1. Базилевич В. Д., Баластрюк Л. О. Мікроекономіка та макроекономіка. К.: Атака, 2002. 147с.
2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. [С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін.]; за ред. С. Панчишина і П. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. Львів: Апріорі, 2017. 567с.
3. Мікроекономіка: практикум: навч. посібник / за ред. В. Д. Базилевича. Київ: Знання, 2010. 491 с.

2.2. Макроекономіка

Основні проблеми макроекономіки: інфляція, безробіття, економічне зростання, розподіл доходів. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Методи розрахунку основних макроекономічних показників. Номінальний та реальний ВВП.

Попит та пропозиція в макроекономіці. Складові сукупного попиту: витрати споживачів, інвестиції, державні та імпорتنі витрати. Сукупна пропозиція в економіці. Макроекономічна рівновага та її встановлення за умов економічного спаду та повного використання ресурсів.

Споживання та заощадження. Інвестиції та їх види, попит на інвестиції.

Ринок праці та соціальна політика. Види та причини безробіття. Закон Оукена. Соціально-економічні наслідки безробіття.

Грошовий ринок та монетарна політика. Грошова маса, її структура та вимірювання. Грошові агрегати. Попит та пропозиція грошей. Монетарна політика держави. Проблеми інфляції в сучасній економіці. Прихована та відкрита інфляція.

Основні економічні функції держави. Методи та інструменти державного регулювання. Види державної економічної політики. Фіскальна (бюджетно-податкова) політика держави. Державний бюджет. Податки та їх види. Автоматичні стабілізатори економіки.

Рекомендована література

1. Базилевич В. Д., Баластрюк Л. О. Макроекономіка. К.: Атака, 2002. 147с.
2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. [С. М. Панчишин, П. І. Островерх, І. В. Грабинська та ін.]; за ред. С. Панчишина і П. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. Львів: Апріорі, 2017. 567с.
3. Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / [проф. І. Й. Малий, проф. І. Ф. Радіонова, доц. Т. Ф. Куценко, доц. Н. В. Федірко та ін.] К.: КНЕУ, 2016. 246 с.

2.3. Моделювання економіки

Економіка як об'єкт моделювання. Критерії в економіко-математичному моделюванні. Умовна субоптимізація. Оптимізація в умовах невизначеності. Виробничі функції: дефініція, властивості і характеристики. Типові виробничі

функції. Моделі витрати-випуск. Модель Леонтьєва та її аналіз. Технологічні матриці та їх властивості. Продуктивність економіки в моделі Леонтьєва. Лінійні моделі динаміки ВП та НД. Неокласичні моделі росту, модель Солоу. Оптимальний збалансований ріст. Правило Фелпса. Теорія споживчих уподобань. Відносини уподобання, аксіоми уподобання. Функції корисності та їх аналіз. Рівняння Слуцького. Аналіз споживчого попиту.

Загальна задача математичного програмування та її властивості. Моделювання систем масового обслуговування: простіший потік, Марківські випадкові процеси. Моделі СМО. Основні поняття, правила та порядок побудови сітьових графіків. Часові параметри сітьових моделей.

Список рекомендованих джерел:

1. Вітлінський В. В. Моделювання економіки: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 408 с.
2. Т. В. Біткова. Моделювання економіки. Теорія виробничих функцій. Оптимізація в умовах багатокритеріальності та невизначеності. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; Видавництво ФОП Федорко М. Ю., 2021. 122 с.
3. Моделювання економіки: підручник / В. С. Григорків. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 360 с.
4. Вовк В. М. Математичні методи дослідження операцій в економіко-виробничих системах: Монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 584 с.
5. Курс дослідження операцій [Текст]: навч. пос./ Фартушний І. Д., Охріменко М. Г., Дзюбан І. Ю. К.: НТУУ «КПІ», 2016. 212 с.
6. Управління проектами: Навч. посібник / Кобиляцький Л. С. К.: МАУП. 2002.

2.4. Економетрика

Предмет економетрики. Проста лінійна регресія. Метод найменших квадратів, властивості оцінок параметрів регресії. Множинна лінійна регресія. Порушення основних припущень класичного кореляційно-регресійного аналізу: мультиколінеарність, гетероскедастичність, автокореляція. Прогнозування на підставі економетричних моделей.

Список рекомендованих джерел:

1. Економетрія. Підручник. Затверджено МОН / Здрок В.В., Лагоцький Т.Я. К., 2010.
2. Козменко О. В., Кузменко О. В. Економіко-математичні методи та моделі (Економетрика). К. : Університетська книга, 2019. 406 с
3. Диха М. В., В. С. Мороз. Економетрія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 206 с
4. Економетрика : підручник / Черняк О. І.; Комашко О. В.; Ставицький А. В.; Баженова О. В.; За ред. О. І. Черняка. К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2010. 359 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кожен варіант завдання фахового іспиту складається з двох частин:

- 1) теоретичне завдання, яке включає 14 тестів;
- 2) 1 задача.

Кожен тест теоретичного завдання – закритої форми з множинним вибором (декілька правильних відповідей).

Кожен тест теоретичного завдання оцінюється наступним чином:

1) повна вірна відповідь
(відмічено всі вірні відповіді та
не вказані невірні відповіді)	–	10 балів
2) неповна вірна відповідь
(відмічено більше вірних відповідей,
ніж невірних відповідей)	–	7 бали
3) кількість вказаних вірних відповідей
дорівнює кількості невірних відповідей	–	5 бали
4) неповна невірна відповідь
(відмічено невірних відповідей більше,
ніж вірних відповідей)	–	2 бали
5) повністю невірна відповідь
(усі відповіді дано невірно або
не відмічено відповідей по тесту)	–	0 балів

Задача оцінюється в 60 балів (у випадку невірної відповіді – 0 балів).

Максимальна можлива сумарна кількість набраних вступником балів за виконання теоретичних та розрахунково-аналітичних завдань складає 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка фахового іспиту складає не менше 100 балів.

Голова предметної екзаменаційної комісії

Марина КУДІНОВА

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
протокол №2 від 20 березня 2025 року

Відповідальний секретар приймальної
комісії Ганна ЗУБЕНКО